

Ny i kommunal geodata

*Din guide til forståelse og praktisk hjælp i hverdagen
fra de kommunale geodatasamarbejder*

Intro

Uanset om du er helt ny i geodata-verdenen, eller bare ny i kommunen, så kan det være en **jungle** at finde rundt i begreber, systemer og samarbejder.

Denne pixibog giver dig et hurtigt overblik over de vigtigste ting, du bør kende som kommunal geodatamedarbejder:

- Hvad geodata er
- Hvordan samarbejderne hænger sammen
- Hvor du kan finde hjælp, nyheder og netværk
- Hvad nogen af de mange forkortelser betyder

Du behøver ikke vide alt fra dag ét, men med denne guide i hånden er du godt på vej. Brug den som opslagsværk og som springbræt til at udforske mere. Geodata binder kommunen sammen og din rolle gør en forskel.

Velkommen til og god læselyst!

På vegne af FOSAKO Forretningsudvalg

Indhold

Hvad er kommunal geodata?

- Kommunal geodata
- Datalandskab
- Geodatasamarbejderne
- GeoDanmark

Side 4-15

Gode råd til en god start

- Gode råd
- Nyhedsbreve
- Faglige fællesskaber og kurser/konferencer

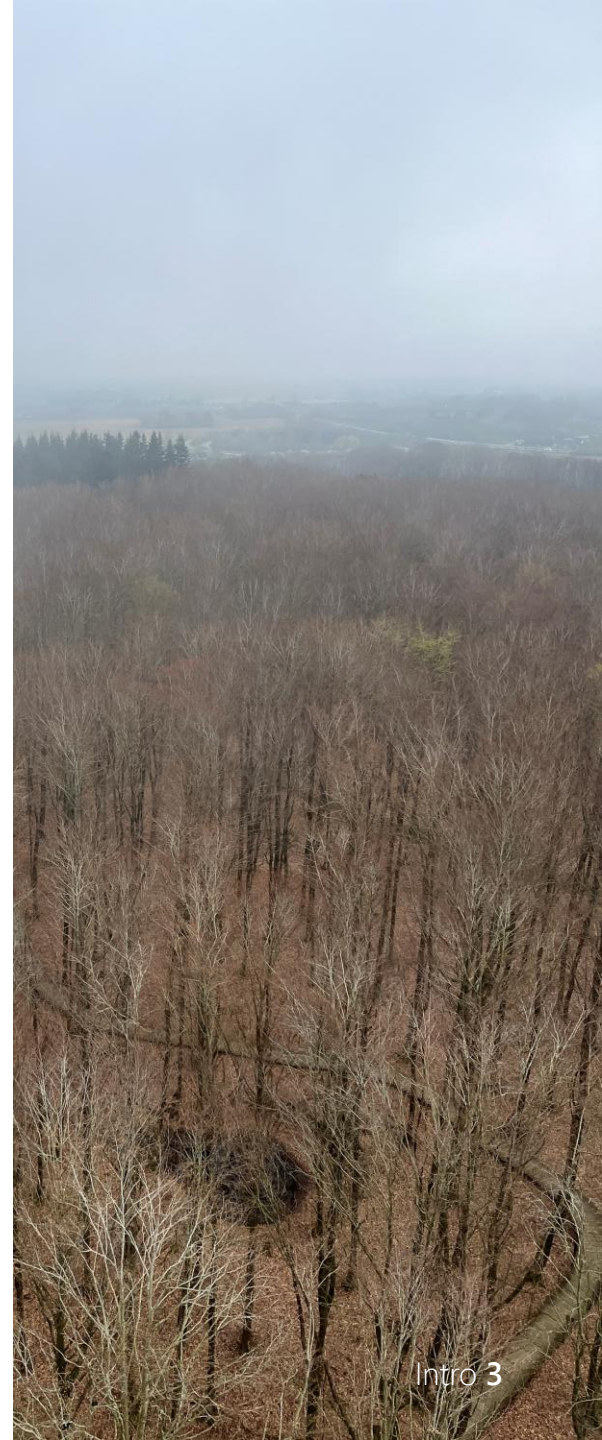
Side 16-19

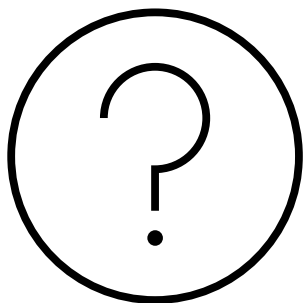

Begreber og forklaringer

- Organisationer og samarbejder
- Systemer og værktøjer
- Datakilder og registre
- Teknologi

Side 20-29

Hvad er kommunal geodata?

Velkommen til geodata-verdenen i kommunen!

Her får du et hurtigt overblik over, hvad geodata er, og hvordan det indgår i kommunens arbejde. Afsnittet indeholder også en beskrivelse af de kommunale geodatasamarbejder, som støtter og koordinerer geodataindsatsen på tværs af kommunerne.

Kommunal geodata handler om at arbejde med stedbundne data, altså data, der kan knyttes til et sted på kortet. Geodatamedarbejderen sørger for, at data er retvisende, opdaterede og brugbare i den kommunale hverdag.

Det omfatter fx:

Drift og vedligeholdelse af GIS-systemer, databaser og kortløsninger

Indsamling, validering, klargøring og vedligeholdelse af geodata med fokus på datakvalitet

Support og samarbejde med kollegaer, borgere og leverandører

Omsætning af behov og spørgsmål til brugbare kort og data

Udvikling af løsninger, der understøtter planlægning og sagsbehandling

Geodata er et **grundlag** for mange af kommunens opgaver, fra byudvikling og miljø til borgerinformation og digital sagsbehandling. Når det lykkes, oplever kollegaerne, at de får brugervenlige og retvisende løsninger, som gør deres arbejde lettere og mere effektivt.

Geodataarbejdet ser forskelligt ud fra kommune til kommune, men fælles er ønsket om at understøtte hele organisationen med stedbaseret viden og tekniske løsninger.

Datalandskab

Når du starter som geodatamedarbejder i kommunen, kan det være svært at få overblik over, hvor data kommer fra, hvem der ejer dem, og hvordan de bruges. Det kalder vi **datalandskabet**.

Datalandskabet omfatter aktører, systemer og teknologier, der skaber, vedligeholder og deler geodata, fra nationale registre og kommunale databaser til de værktøjer, der binder det sammen.

På næste side ses et eksempel på et datalandskab, der kan variere fra kommune til kommune. Kommunernes ansvar omfatter bl.a. indberetning af planer til Plandata, opdatering af miljø- og arealdata i Danmarks Miljøportal samt ajourføring af bygninger, veje, vandløb og søer i GeoDK.

Som ny i feltet handler det om at få en grundlæggende forståelse for:

Hvilke typer data vi
arbejder med

Hvor data
kommer fra

Hvem der har
ansvaret for hvad

Hvordan data bliver
tilgængelige

Ved at kende datalandskabet bliver det nemmere at navigere i arbejdet, stille de rigtige spørgsmål og forstå din egen rolle i at sikre, at data skaber værdi for kommunen.

Sådan *kan* et datalandskab se ud

The diagram illustrates a data landscape architecture. At the bottom, several data sources are represented as cylinders: 'Register-data (DAR, BBR, EJF, EBR, MAT, CVR, CPR, VUR, DAGI m.fl.)', 'Matriklen Læs mere', 'GeoDK og GeoDanmark Læs mere', 'Miljøportalen Læs mere', 'Plandata Læs mere', and 'm.fl.'. Arrows point from these sources to a central 'GIS-database' cylinder. To the left, a 'Datafordeleren Læs mere' box points to the 'GIS-database'. Above it, a 'Data-forsyningen Læs mere' box points to the 'GIS-database' and also to 'Mobile enheder', 'Desktop GIS', and 'WebGIS intern'. To the right, another 'GIS-database' cylinder points to 'WebGIS Ekstern'. At the top, four boxes represent user interfaces: 'Mobile enheder', 'Desktop GIS', 'WebGIS intern', and 'WebGIS Ekstern'. Arrows show the flow of data from the sources and databases to these interfaces. A long arrow on the left side points from the bottom data sources up to the 'Data-forsyningen' box, indicating a data supply chain.

Eksempel på kompleksitet i arkitektur og datalandskab

Eksempel på kompleksitet i arkitektur og datalandskab

Læs mere om
FOSAKO [her](#).

Geodatasamarbejderne

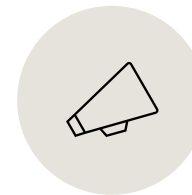
Geodatasamarbejderne er fem kommunale netværk, hvor kommuner samarbejder på geodataområdet. **FOSAKO** (Forum for samarbejde om geodata i kommunerne) er et fælles forum under KTC (Kommunalt Teknisk Chefforening), der samler geodatasamarbejderne under én paraply med fokus på videndeling, netværk og indflydelse. FOSAKO hjælper bl.a. med at:

Dele viden og erfaringer

Styrke samarbejdet om
geodata

Repræsentere kommunernes
interesser i nationale fora
Find oversigt over repræsentationer [her](#)

Bag FOSAKO står et forretningsudvalg – **FOSAKO FU** – med repræsentanter geodatasamarbejderne. Udvalget arrangerer bl.a. møder, konferencer og webinarer, og arbejder med faglige og strategiske emner til gavn for kommunerne. Læs FOSAKOs strategi for 2025-28 [her](#).

Hvert andet år kortlægger FOSAKO FU **kommunernes systemer og datastrategiske valg** på geodataområdet. Brug kortlægningen til at sammenligne systemer eller finde samarbejdspartnere blandt kommunerne. Se den [her](#).

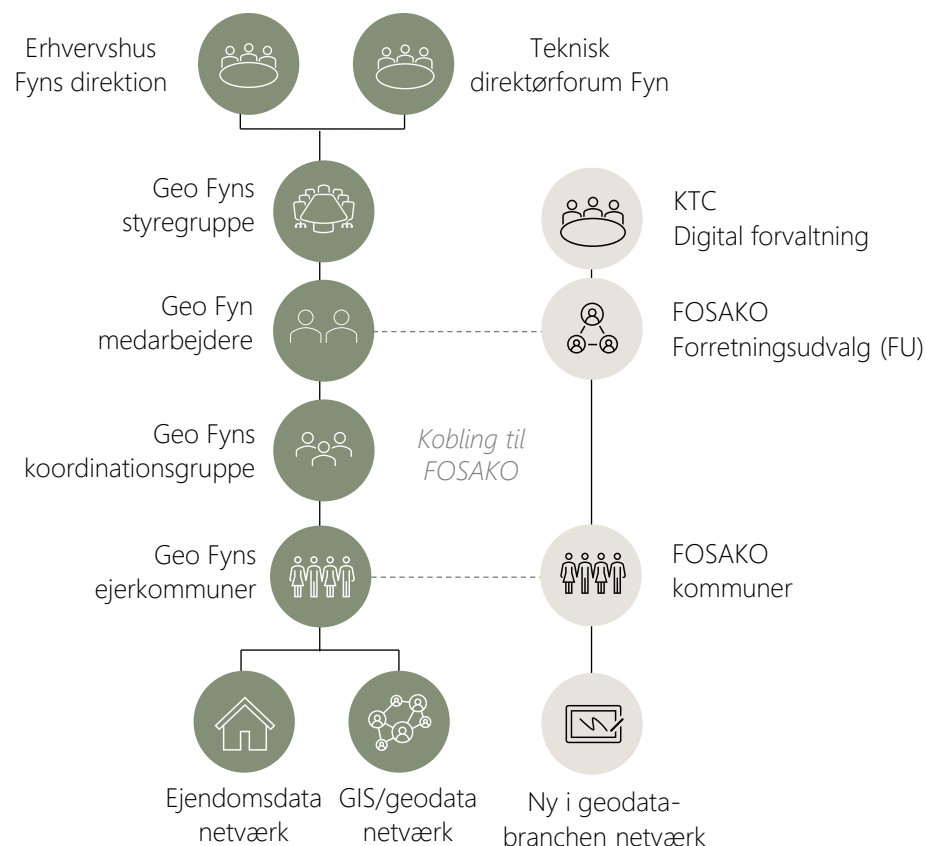
Læs mere om Geo Fyn [her](#).
Kontakt til Geo Fyn:
[Se kontaktoplysninger](#).

Geo Fyn

Geo Fyn er en del af Erhvervshus Fyn, som er ejet af de fynske kommuner. Geo Fyn refererer til de tekniske direktører i ejerkommunerne, Teknisk direktørforum Fyn.

Geo Fyn arbejder tæt sammen med kommunerne. Omdrejningspunktet er interessevaretagelse, netværksfacilitering, vidensdeling, kompetenceudvikling, fællesprojekter, samt datadrift- og anvendelse inden for geodataområdet.

Geo Fyn understøtter ejerkommunerne med et fælles datagrundlag og en fælles dataplatform, der giver mulighed for at udstille data til ejerkommuner, virksomheder, uddannelsessteder, borgere, osv.

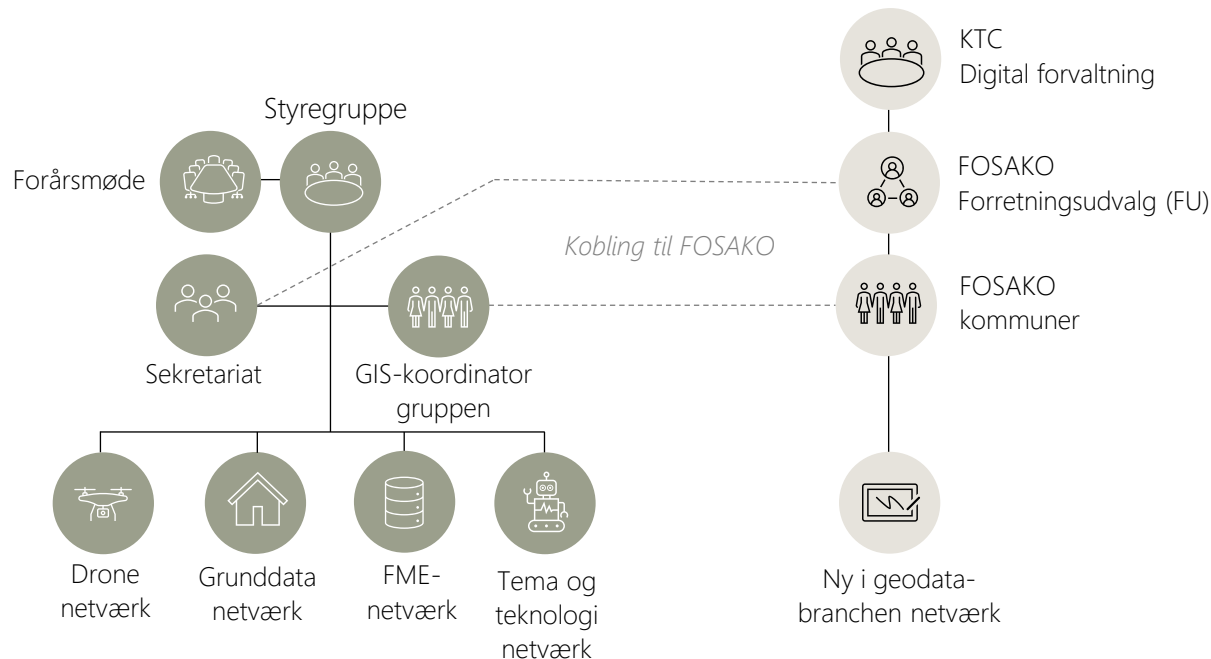

Læs mere om GeoMidt [her](#).
Kontakt til GeoMidt:
geomidt@silkeborg.dk.

GeoMidt

GeoMidt består af de 19 kommuner i Region Midtjylland. GeoMidt drives til daglig af et sekretariat, som formanden for GeoMidt har udpeget.

Medlemmer kan gennem deres abonnement frit deltage i arrangementer, netværk og undervisning, der forvaltes af GeoMidt. GeoMidt udmønter sit foreningsgrundlag gennem tilbud om deltagelse i de 5 netværk, deltagelse i kurser eller arrangementer afholdt af GeoMidt. Desuden deltager sekretariatet aktivt i at sikre kommunale aftryk i fællesoffentlige aktiviteter som f.eks. FOSAKO, Datafordeler og GeoDanmark.

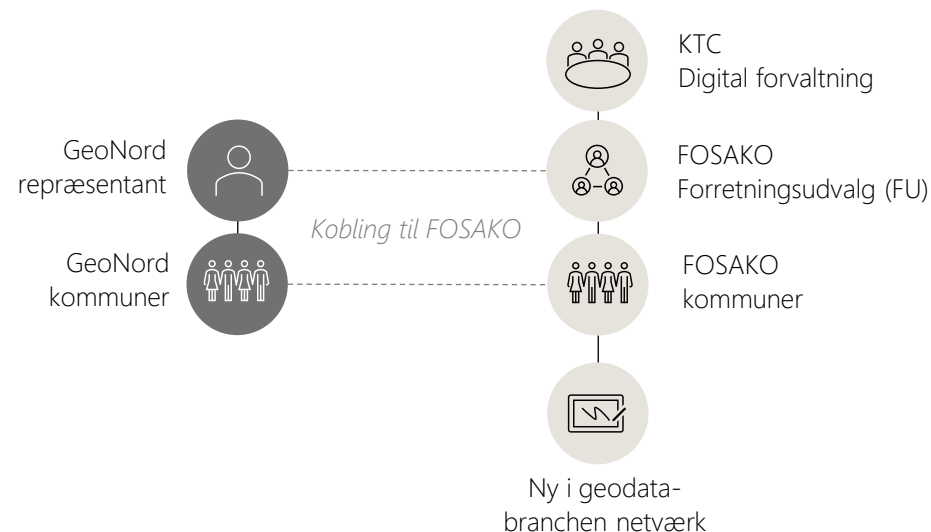
Læs mere om GeoNord [her](#).
Kontakt til GeoNord:
lil@morsoe.dk.

GeoNord

GeoNord er ikke en forening, men et uformelt geodatasamarbejde bestående af de 11 nordjyske kommuner. GeoNord har ingen finansiering eller sekretariat, men baserer sig udelukkende på frivillighed og består af en person fra hver kommune.

Der afholdes møder ca. hver anden måned i Aalborg og dagsorden og referat går på skift. GeoNord har et fælles Team/SharePoint hvor dokumenter og indlæg/chat deles.

Fokusområdet er at sparre med hinanden i opgaveløsning og kompetence. Samt bidrage med deltagelse i forskellige fora, bl.a. under GeoDanmark og FOSAKO.

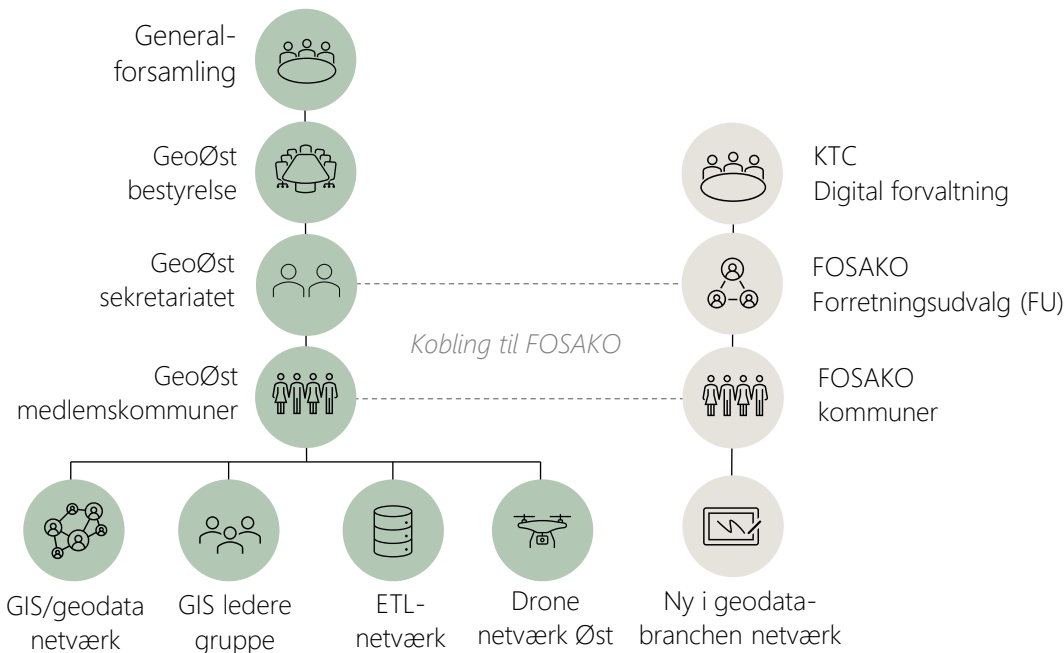

Læs mere om GeoØst [her](#).
Kontakt til GeoØst:
geooest@htk.dk.

GeoØst

GeoØst er en kommunal forening og et geodatasamarbejde mellem 45 kommuner i Region Sjælland og Region Hovedstaden. Foreningen finansieres gennem medlemskontingenter, og sekretariatet i Høje-Taastrup, med to ansatte, står for den daglige drift under bestyrelsens ledelse.

Som medlem får kommunerne blandt andet adgang til arrangementer, netværk, kurser, en fælles digital platform og nyhedsbreve. GeoØst arbejder for, at kommunernes interesser på geodataområdet bliver hørt, bidrager til nationale samarbejder, styrker vidensdeling og faglighed og understøtter den kommunale forretning.

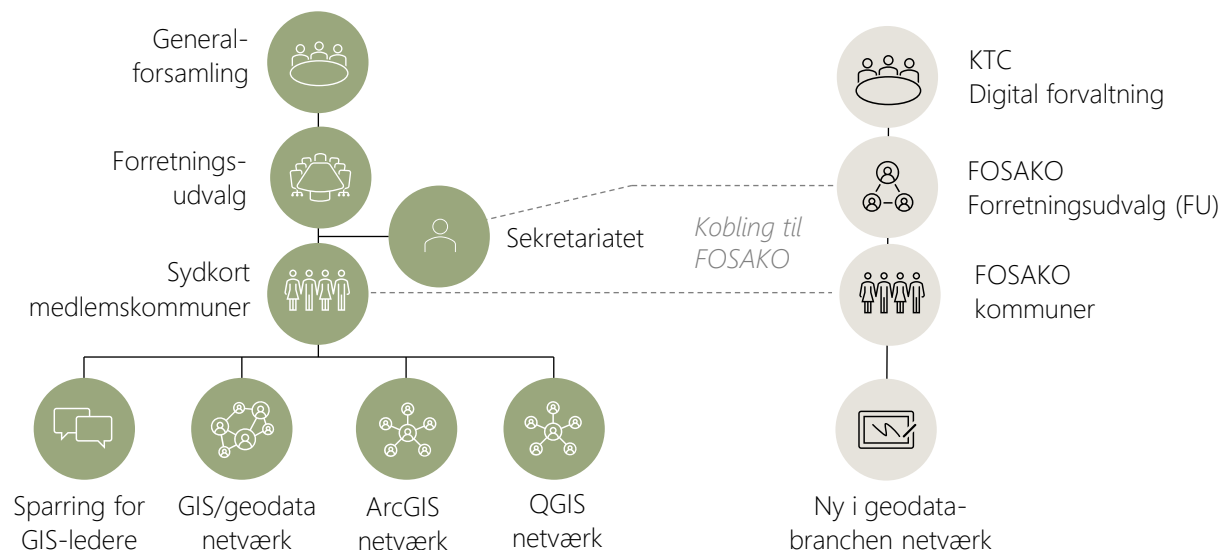

Læs mere om Sydkort [her](#).
Kontakt til Sydkort:
mha@haderslev.dk.

Sydkort

Sydkort er et tværkommunalt samarbejde for de 12 sydjyske kommuner. Den øverste myndighed er generalforsamlingen. Forretningsudvalget består af 5 personer fra medlemskommunerne, herunder 1-2 ledere, og 1 person fra værtskommunen. Sekretariatet er bemandet med en koordinator i en 33 timers stilling og er beliggende i Haderslev kommune.

De vigtigste opgaver er at sikre ajourførte GeoDanmark data, fremme samarbejdet på tværs, koordinere tiltag, sikre medlemmernes indflydelse i landsdækkende fora, samt at arrangere faglige seminarer og netværk.

GeoDanmark

GeoDanmark er et samarbejde mellem kommunerne og staten om at vedligeholde en præcis og aktuel kortlægning af by og landskab. Foreningen er organiseret med en bestyrelse, et fællessekretariat samt fem faglige fora, som koordinerer arbejdet. Læs mere [her](#).

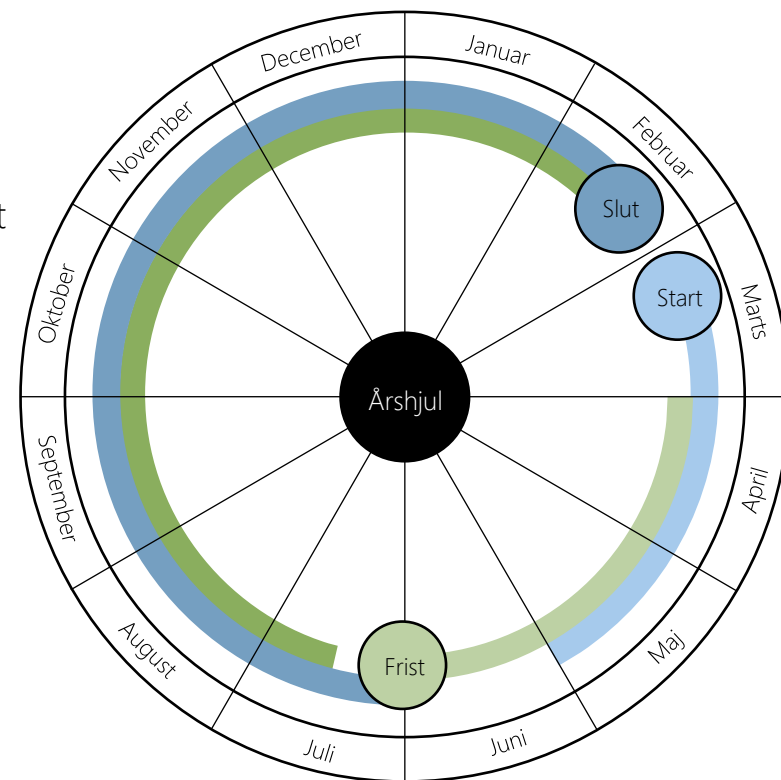
Produktionsårshjul

Produktionsårshjulet (se illustration til højre) viser, hvordan arbejdet med GeoDanmark grunddata fordeles over året.

Ajourføring af GeoDanmark grunddata

Ajourføring af grunddata betyder løbende vedligeholdelse af data, som udføres af både Klimadatastyrelsen og kommunerne.

- Hvert år gennemføres en **totalajourføring** af en region, hvor alt synligt fra luften digitaliseres af en ekstern producent. Processen omfatter samtidig justering af områdepolygoner samt kvalitetskontrol (valgfri for kommuner). Læs mere [her](#).
- De øvrige regioner opdateres gennem **udpeget ajourføring**, hvor kommuner og staten udpeger, hvilke områder der skal ajourføres. Når ændringsudpegningerne er klar, sendes de til en ekstern producent, som skal foretage den fotogrammetriske registrering. Når data er retur kan kommuner deltage i en kvalitetskontrol. Læs mere [her](#).

Klimadatastyrelsen

3) Produktion og kvalitetskontrol

Klimadatastyrelsen

1) Fotoflyvning og udgivelse af Quick Ortofoto

Kommuner

4) Kvalitetskontrol og efterbehandling af returdata

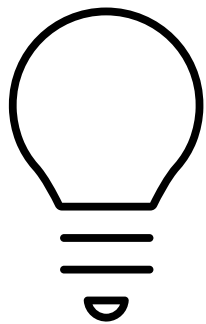

Kommuner

2) Ændringsudpegninger

Gode råd til en god start

Det kan være meget at sætte sig ind i som ny.

I dette afsnit får du praktiske råd og idéer til, hvordan du kan komme godt i gang, uden at skulle kunne det hele med det samme.

Bliv en del af netværket

Deltag i netværksmøder, webinarer og brug dine kollegaer både internt og eksternt.

Vær nysgerrig og stil spørgsmål

Spørg altid gerne om opgaver og processer – det hjælper dig til at forstå og skabe forbedringer.

Byg videre på eksisterende løsninger

Lær af dine kollegaers arbejde, lån med tilladelse og skab stabile processer.

Vedligehold data og systemer

Sørg for, at data er opdateret og korrekte – det er fundamentet for kommunens opgaver.

Din indsats gør en forskel

Bliv ejer af dine opgaver og gør en forskel for både kommunen og borgere.

Nyhedsbreve

Hold dig opdateret med de nyeste informationer, tendenser og værktøjer inden for geodata. Tilmeld dig relevante nyhedsbreve fra fx FOSAKO og GeoDanmark. Det er en nem måde at følge med i, hvad der sker. Nedenfor finder du en række nyhedsbreve, som du med fordel kan tilmelde dig for at holde dig opdateret (læs mere om forkortelserne [her](#)):

BBR / andre grund- data	Bære- dygtig turisme	Data- fordeler	Data- forsyning en	DMP	FOSAKO
Geo- Danmark	GeoFA	Geo- forum	GST	PLST	VURDST

Kender du et godt nyhedsbrev, der ikke er på listen? Så skriv til geooest@htk.dk

Faglige fællesskaber og kurser/konferencer

Online netværk

Tal med dit lokale geodatasamarbejde om, hvor dialogen foregår, og deltag i fællesskaber som Slack og Teams. Her kan du dele erfaringer og få hjælp fra kolleger på tværs af kommuner. Tilmelding til Slack via geoest@htk.dk.

KL's dialogportal: ASK

Bliv en del af KLs dialogportal om projektet ASK (arealer, synergier, kort), der bl.a. kan bruges i forbindelse med arealanalyser til Grøn Trepert. Tilmeldingsformular til dialogportalen findes på www.kl.dk/ask eller [her](#).

Unge GIS-brugere

Følg "Unge GIS brugere" på Facebook, der er Geoforums netværk for studerende og nyuddannede med interesse for GIS og geodata.

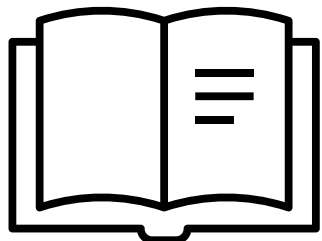
Kurser/konferencer

Deltag i kurser og konferencer, som skaber overblik over emner, som er godt at kende som kommunal geodatamedarbejder. Find kurser og konferencer for nye (og gamle) her:

GeoDanmark
(kursusoversigt)

Geoforum
(kursusoversigt)

Kortdage
(konference)

Begreber og forklaringer

Kommunal geodata har sin egen jargon, men bare rolig.

Her får du en let forklaring på de vigtigste ord, forkortelser og systemer, så du hurtigere føler dig hjemme i fagsproget og hverdagen.

Begreberne er delt op i fire temaer, som hjælper dig med at finde rundt:
Organisationer og samarbejder, Systemer og værktøjer, Datakilder og registre, samt Teknologi.

Organisationer og samarbejder

Begreb	Forklaring	Begreb	Forklaring
Geodatasamarbejderne tidl. kortsamarbejderne	En fælles betegnelse for GeoØst, Geo Fyn, GeoNord, GeoMidt og Sydkort.	KTC DFO	K ommunal T eknisk C hefforening. Gruppen D igital F orvaltning (DFO) har to undergrupper: FOSAKO og Ejendomsdata. Læs mere her .
Geo Fyn	Geo Fyn er et geodatasamarbejde mellem 10 fynske kommuner.	<i>KTC DFO undergruppe</i> Ejendomsdata	Ejendomsdata er med til at styrke samarbejde, koordinering og kvaliteten af ejendomsdata.
GeoMidt	GeoMidt er et geodatasamarbejde mellem 19 midtjyske kommuner.	<i>KTC DFO undergruppe</i> FOSAKO FU	FOSAKOs F orretningsudvalg, som består af seks repræsentanter fra de kommunale geodatasamarbejder.
GeoNord	GeoNord er et geodatasamarbejde uden økonomi mellem 11 nordjyske kommuner.	FOSAKO	F orum for s amarbejde om geodata i k ommunerne. En samling af de fem kommunale geodatasamarbejder. Læs mere her .
GeoØst tidl. HRKS (Hovedstadsregionens kortsamarbejde) og GeoSjælland	GeoØst er en forening og geodatasamarbejde med 45 medlemskommuner i Region Sjælland og Hovedstaden.		
Sydkort	Sydkort er et geodatasamarbejde mellem 12 sydjyske kommuner..		

Begreb	Forklaring	Begreb	Forklaring
DMI	Danmarks M eteorologiske I nstitut. Overvåger vejr, klima og hav og leverer varsler, prognoser og data. Læs mere her .	GST	G eodata s tyrelsen. De leverer data om havet og fast ejendom. Læs mere her .
DMP	Danmarks M iljø p ortal. Det er et fællesoffentligt partnerskab ejet af staten, kommunerne og regionerne der har til formål at understøtte digital miljøforvaltning. DMP driver 30 forskellige IT-systemer . Læs mere her .	KDI	K yst d irektoratet. De arbejder med kystbeskyttelse og klimatilpasning langs Danmarks kyster. Læs mere her .
ENS	E nergistyrelsen. Statens myndighed for energi, klima og forsyning. Læs mere her .	KDS tidl. SDFI (Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur), SDFE (Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering), del af GST (Geodatastyrelsen), KMS (Kort- og matrikelstyrelsen) og GI (Geodætisk Institut)	K lima d ata s tyrelsen. De leverer data og digitale løsninger, der danner fundamentet for geodata, herunder Danmarks højdemodel og ortofoto. Læs mere her . <i>Læs om prototyper under udvikling på KDS Labs her.</i>
GeoDanmark tidl. FOT (Fælles Objekt Typer)	GeoDanmark er en forening bestående af kommuner og staten, som samarbejder om at skabe og vedligeholde offentlige geodata. Læs mere her og her .	KL	K ommunernes L andsforening. De er en privat interesseorganisation, der repræsenterer kommunerne og støtter med interessevaretagelse, rådgivning og information for at kommuner kan løse deres opgave bedst muligt. Læs mere her .
Geoforum	Geoforum er et fagligt netværk for professionelle og interesserede, der arbejder med geografiske data. Læs mere her .		

Begreb	Forklaring	Begreb	Forklaring
MST	Miljøstyrelsen. De arbejder med at beskytte miljøet og naturen. De leverer miljødata og geodata, som kommuner bruger til planlægning og miljøbeslutninger. Læs mere her .	SAMSIK	Styrelsen for Samfundssikkerhed . De giver bl.a. rådgivning og kommunikation til myndigheder, virksomheder og borgere om forebyggelse og håndtering af de trusler, samfundet står over. Læs mere her .
NST	Naturstyrelsen. De forvalter naturområder, beskytter naturen og stiller geodata om natur og beskyttede områder til rådighed. Læs mere her .	SGAV	Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø . De arbejder med grøn arealomlægning, vandmiljø og tilskudsordninger. Læs mere her .
OS2	Offentligt Samarbejde og Open Source. En frivillig forening for offentlige myndigheder i Danmark, der samarbejder om at udvikle, dele og vedligeholde open source-løsninger. Læs mere om foreningen her og produktet OS2 Skadesøkonomi her .	UFST	Udviklings- og Forenklingsstyrelsen. De sikrer velfungerende it-løsninger, så den samlede Skatteforvaltning kan løse sin opgave. Læs mere her .
PLST	Plan- og Landdistriktsstyrelsen. De sikrer sammenhæng i planlægning, støtter landdistrikter og driver Plandata.dk. Læs mere her .	VD	Vejdirektoratet. En statslig styrelse, som planlægger, bygger, driver og vedligeholder statsvejnettet i Danmark samt indsamler og formidler trafikale data. Læs mere her .
		VURDST	Vurderingsstyrelsen. De fastsætter, hvad ejendomme officielt er værd, baseret på data og lovgivning. Læs mere her .

Systemer og værktøjer

Begreb	Forklaring	Begreb	Forklaring
ArcGIS	Software til kortlægning og geografisk analyse. Læs mere her .	Data-udveksleren (NAP)	Dataudveksleren er Danmarks Nationale Access Point (NAP) . Her kan man finde og ofte også få adgang til offentligt tilgængelige datasæt relateret til mobilitet, trafik og veje. Læs mere her .
CVR-flyt	Et tværkommunalt værktøj, hvor kommuner gratis kan se tilflyttede, fraflyttede, nyetablerede og ophørte virksomheder. Tilgå siden og opret bruger her og find vejledning her .	FME	Feature Manipulation Engine . En softwareplatform fra Safe Software til dataintegration og automatisering af gentagne processer. Læs mere her .
DAI	Danmarks Arealinformation er en del af Danmarks Miljøportal og er en platform, der giver adgang til kortlag og information om arealanvendelse, miljø og natur. Læs mere her .	Geodata-info	En metadata-portal, der giver overblik over geodata, deres indhold, ejer og adgangsmuligheder. Ejers og drives af Klimadatastyrelsen. Tilgå den her .
Dataforsyningen	Dataforsyningen giver adgang til frie offentlige geografiske data via kort, webservices, API'er og download. Administreres af Klimadatastyrelsen. Læs mere her .	GeoFA tidl. FKG (Fælles Kommunale Geodata)	Geografiske Fagdata i GeoDanmark er en frivillig samling af fællesoffentlige data, som vurderes at have værdi på tværs af kommunegrænser, både for myndigheder og andre eksterne anvendere. Læs mere her .

Begreb	Forklaring
GeoDK	GeoDK er GeoDanmarks systemunderstøttelse og webklient til editering af GeoDanmark grunddata. Læs mere her .
Geokoderen	Geokoderen hjælper kommunerne med at vedligeholde og forbedre geokodning af bygninger i BBR. Administreres af Vurderingsstyrelsen. Læs mere her .
GitHub	En cloud-platform til at gemme, dele og samarbejde om kodeprojekter, og Git er systemet, den bruger til at holde styr på ændringer og gøre samarbejde nemt. Læs mere her .
MapInfo	Software til kortlægning og geografisk analyse. Læs mere her .
Plandata.dk	Et digitalt register, der indeholder oplysninger om fysisk planlægning, som er udarbejdet efter planloven. Læs mere her .
QGIS tidl. Quantum GIS	Et gratis og open source software til kortlægning og geografisk analyse. Læs mere her .

Datakilder og registre

Begreb	Forklaring
BBR	B ygnings- og B oligregistret. Det er et register over bygninger og boliger. Administreres af Vurderingsstyrelsen. Læs mere her .
CPR	Det C entrale P ersonregister. Et landsdækkende register over alle personer, der bor i Danmark. Læs mere her .
CVR	Det C entrale V irksomhedsregister: Register over virksomheder og organisationer.
DAF	D atafordeler. Indgang til offentlige grunddata fra myndigheder. Klimadatastyrelsen er myndighed for DAF. Læs mere her .

Begreb	Forklaring
DAR	D anmarks A dresseregister. Register over alle adresser i Danmark. IT-systemet og distribution af data administreres af Klimadatastyrelsen. Kommunerne administrerer og ajourfører adresserne. Læs mere her .
DAGI	D anmarks A dmistrative G eografiske I nddeling. Register, der viser de administrative inddelinger i Danmark. Administreres af Klimadatastyrelsen. Læs mere her .
DHM	D anmarks H øjdemodel. Detaljeret information om højdeforholdene i Danmark. Læs mere her .
EBR	E jendoms b eliggenhedsregisteret. Et register, der knytter ejendomme til entydige adresser/betegnelser. Læs mere her .

Begreb	Forklaring
EJF	E jerfortegnelsen. Et register over de faktiske ejere af alle faste ejendomme i Danmark, baseret på ejendommens fællesoffentlige ejendomsnøgle (BFE-nummer). Læs mere her .
LER	L edningsregistret. Register over forsyningsselskaber og ledningers placering. Administreres af Klimadatastyrelsen. Læs mere her .
OIS	Den O ffentlige I nformationss s erver. Statslig database med ejendomsoplysninger. Administreres af Udviklings- og Forenklingsstyrelsen. Læs mere her .
QO	Q uick O rtofotos. Midlertidige forårsbilleder, hvor hurtig udstilling prioriteres over nøjagtighed/farver. Læs mere her .

Teknologi

Begreb	Forklaring	Begreb	Forklaring
AI	A rtificial I nstelegens/Kunstig Intelligens. En teknologi, der gør det muligt for maskiner at efterligne menneskelige kognitive funktioner som læring, problemløsning, sprogforståelse og beslutningstagning.	GPS	G lobal P ositioning S ystem. Det er et satellitbaseret navigationssystem, der gør det muligt at bestemme ens nøjagtige position på Jorden ved hjælp af signaler fra satellitter.
API	A pplication P rogramming I nterface. En standardiseret måde at udveksle data og funktionalitet på mellem forskellige systemer.	GNSS	G lobal N avigation S atellite S ystem. Det er en generisk betegnelse for satellitbaserede navigationssystemer, der giver brugerne mulighed for at bestemme deres position, navigation og tid.
EPSG	E uropean P etroleum S urvey G roup. Det er en betegnelse for et datasæt, der beskriver koordinatsystemer og transformationer, der bruges til geografiske data.	IoT	I nternet o f T hings. Et netværk af fysiske genstande, der er forbundet til internettet og kan udveksle data med hinanden.
ETL	E xtract, T ransform, L oad. En type dataintegration, der henviser til udtræk, transformation og indlæsning, der bruges til at samle data fra flere kilder.	ITS	I ntelligent T ransport S ystems. Det er teknologier, der bruges til at styre og forbedre trafik og transport gennem data og digitale løsninger.
ETRS89	E uropean T errestrial R eference S ystem 1989. Et referencesystem, der bruges i Europa til præcise geodætiske målinger.	Python	Programmeringssprog til at udvikle software, automatisere opgaver, analysere data, mm.
		REST	R epresentational S tate T ransfer. En arkitektonisk stil for distribuerede systemer, primært brugt i webudvikling.

Begreb	Forklaring
RPA	R obotic P rocess A utomation. En teknologi, der bruger softwareroboter til at automatisere rutinemæssige, gentagne og manuelle opgaver i virksomheder.
SQL	S tructured Q uery L anguage. Et programmeringssprog, der bruges til at administrere og manipulere databaser.
URL	U niform R esource L ocator. En unik internetadresse, der angiver placeringen af en ressource på nettet, som f.x en hjemmeside eller en fil.
UTM	U niversal T ransverse M ercator. Det er et koordinatsystem, der bruges til at angive positioner på Jorden, og det er især relevant for topografiske kort.
Vector-tiles	En teknologi udviklet til distribution af geografisk vektordata. Teknologien kan bl.a. give brugeren mulighed for selv at visualisere og udvælge data til visning efter egne behov. Læs mere her .

Begreb	Forklaring
WFS	W eb F eature S ervice. En web-tjeneste der giver adgang til geografiske data i form af features (objekter med geometri og attributter).
WFS-T	W eb F eature S ervice T ransactional. En udvidelse af den grundlæggende WFS, der giver mulighed for at foretage ændringer i geografiske data på en server via internettet.
WGS	W orld G eodetic S ystem. Et standardiseret sæt af parametre og modeller, der bruges til at definere Jordens form og størrelse, og som er afgørende for præcis geolokalisering i bl.a. navigation og kartografi. WGS er grundlaget for mange globale navigationssystemer, herunder GPS.
WMS	W eb M ap S ervice. En web-tjeneste der bruges til deling af georefererede kortbilleder.
WMTS	W eb M ap T ile S ervice, en standard til at dele digitale kort over internettet som billedfliser (tiles).

Test dig selv! Tag den lille quiz og se, hvor meget du husker. Scan koden eller klik [her](#).

Udarbejdet af FOSAKO FU

De kommunale geodatasamarbejder
Version 1

Har du input eller rettelser?

Skriv til: geooest@htk.dk

Ajournføres én gang årligt

Udgivelsesdato: 10. oktober 2025

Læs mere på fosako.dk